

Dato: 09.04.2021
Sted: Oslo

Regjeringens havbruksstrategi – innspill fra Maritimt Forum

Maritimt Forum hilser regjeringens havbruksstrategi velkommen. Vi har gleden av å fremsende følgende innspill. Det vises samtidig til innspillet fra Maritimt Forum Nord, som er en viktig del av vår organisasjon.

Om Maritimt Forum

Maritimt Forum er en allianseorganisasjon som representerer interessene til den norske maritime klyngen. Den norske maritime klyngen sysselsetter 82 500 kvinner og menn langs hele kysten, er landets nest største bidragsyter til eksportinntekter og som står for en årlig verdiskaping på 144 mrd. kroner.

Maritimt Forum samler både arbeidstaker- og arbeidsgiversiden inn i næringen. Organisasjonen består av en nasjonal enhet som koordinerer innsatsen til åtte, Maritimt Forum-regioner. Dette innspillet er sendt på vegne av alle Maritimt Forum-regionene.

Havbruksnæringen

Det har over tid skjedd store strukturendringer i havbruksnæringen. Utviklingen har over mange år gått i retning av færre og større enheter, og det enkelte selskap spenner i dag over større deler av verdikjeden enn tidligere. Havbruksnæringen overlapper dermed i betydelig grad den maritime næringen.

Oppdrettsnæringen er en av landets mest vekstkraftige og lønnsomme næringer. Havbruksnæringen har hatt en tilnærmet firedobling i eksportverdien fra 2007 til 2018. Det ble produsert mer enn 1,3 millioner tonn laks i norsk havbruk i 2018. Næringen har som mål å øke produksjonsverdien til 5 millioner tonn i 2050 – altså en firedobling.

Havbruksnæringen kan med de rette rammebetingelsene skape arbeidsplasser langs hele kysten med høy verdiskapingsevne og stort eksportpotensiale. Og med en voksende befolkning trenger verden mer mat. I dag henter vi globalt sett ca. 3 % av maten vi spiser fra havet.

Havbruk foregår i dag primært i innaskjærs sjøområder (områder innenfor og inntil 1 nautiske mil utenfor grunnlinjen). I semioffshore områder (eksponerte sjøområder en

signifikant bølgehøyde større enn 4m) er det betydelig mindre aktivitet. Innen offshore havbruk (20 – 30 nautiske mil fra grunnlinjen, men innenfor norsk økonomisk sone) er det ingen etableringer enda, men det pågår en rekke utredninger for å legge til rette for dette.

Det er stadig større behov for maritim kompetanse i havbruksnæringen. Investeringer i større havbruksinstallasjoner utenfor kystområdene, gjør næringen interessant for flere av de leverandører som tidligere i størst grad har fokusert på offshoreindustrien.

Det er i lys av denne utviklingen med økende maritime interesser inn i havbruk, at Maritimt Forum sender sine innspill til arbeidet med havbruksstrategien.

Utviklingen innen havbruksnæringen omfatter maritim virksomhet

Havbruksnæringen har allerede blitt et viktig marked for den norske maritime leverandørindustrien. I tillegg er potensialet som ligger her meget stort i årene som kommer, sett i sammenheng med oppdrettsnæringens egne planer.

Den forventede veksten er formidabelt. I perioden frem til 2030 er det anslått at ombygginger, justeringer, vedlikehold og reparasjoner innenfor utviklingskonseptene innen akvakultur vil skape markeder for den nordnorske leverandørindustrien som er mange ganger større enn dagens markeder.

Verdiskapingspotensialet er stort langs hele kysten. Nesten alle Maritimt Forum-regioner ser nå større synergier og mer overlappning mellom havbruk og maritim virksomhet.

Sjømatvirksomheten er nå i ferd med å utvikle seg til å bli en næringsklynge som består av havbruksselskaperselskaper samt utstyrsleverandører, tjenesteleverandører og verft og forskningsmiljøer. Hele næringsklyngen omfattet i 2020 ifølge SINTEF Ocean 78 500 årsverk – nesten like mye som hele den norske maritime næringsklyngen.

Vi mener derfor at regjeringens havbruksstrategi må omfatte denne helheten, og at det må defineres hvilke aktiviteter som omfattes, og er relevante for, den norske havbruksklyngen.

Tillatelser for havbruk til havs

Potensiale for vekst er størst utenfor innenskjærs sjøområder, men her mangler det regelverk (bortsett fra trafikklyssystemet som gjelder ut til 30nm fra grunnlinja). Plan og bygningsloven gjelder bare til og med 1nm utenfor grunnlinja. For offshore havbruk er ingen ansvarlig organ for lokalitets- godkjenning. Det mangler regelverk for prosjektering av offshore havbruk og for helse, miljø og sikkerhet.

Maritimt Forum mener at det bør utlyses en egen gruppe tillatelser for havbruk til havs. Tillatelsene skal kun benyttes i områdene utenfor dagens produksjonsområder, og bør tildeles gjennom egne tildelingsrunder.

Maritimt Forum mener at det bør etableres et regelverk for oppdrett av fisk utenfor én nautisk mil utenfor grunnlinjen (Virkeområdet for plan- og bygningsloven), sette av areal for offshore og semioffshore havbruk, utlyse langt flere tillatelser for havbruk i

semioffshore områder (eksponerte områder i produksjonsområdene) og utlyse en egen gruppe tillatelser for offshore havbruk.

Ved å gjøre offshore og semioffshore havbruk kommersielt lønnsomt ved rett prising av tillatelser, kan det i tillegg til å legge til rette for økt produksjon av mat fra havet - skapes et viktig marked for norsk maritim industri (utstyr, design, konstruksjon og verft). Tiltaket forventes å gi stor langsiktig effekt, men vil allerede på kort sikt kunne gi økte oppdrag til maritim industri langs hele norskekysten.

Vennligst ta kontakt om det er behov for utdypninger.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ivar Engan'.

Ivar Engan
Daglig leder